

Prin ce se face importantă desfășurarea activităților la o bibliotecă de cartier?

Orice om talentat dorește să-și expună talentul, să fie ascultat nu doar de prieteni sau colegi de instituție. La asemenea activități sunt invitați semeni și de la alte colegii. Tânărul talentat are nevoie de susținere vastă. Apar simpatiile, dar și concurența. Clubul „Tineri talente” a organizat concursuri de poezie, de eseuri, proză scurtă, recitaluri. Sunt organizate expoziții de pictură. Tinerii interpretează muzică clasică, muzică ușoară, muzică folclorică și romanțe. Manifestările talentelor sunt importante și în cadrul colegiului, dar ei au nevoie și de apreciere din exterior. Or, biblioteca are misiunea de a convoca activități, de a invita personalități pentru a le da sfaturi, pentru a-i susține. Aici, tinerii ascultă, dar și sunt ascultați – lucru foarte important!

De ce am semnat parteneriate cu CEC și Colegiul Politehnic?

În primul rând, pentru că suntem solicitați, că activăm în același sector, că suntem receptivi la activitățile lor din cadrul colegiilor. Dar, nu doar din motiv geografic colaborăm. Or, Colegiul Politehnic nu se află în apropierea bibliotecii. Avem tangențe de interes. Literatură variată, întâlniri cu personalități marcante, dezvoltare culturală etc. Atât elevii, cât și corpul didactic sunt dispuși spre colaborare. Dese-

ori aceste instituții participă la activitățile bibliotecii împreună. Iau parte la concursuri, organizează expoziții. S-au creat relații bune cu directorii, cu pedagogii și cu unii elevi mai activi. Or, mult depinde de atitudinea reciprocă, de sentimentul de simpatie. De aceste două instituții ne leagă mai bine de un deceniu de prietenie, un factor important în relațiile de parteneriat. Noi cunoaștem utilizatorii bibliotecii, dar și elevii activi, talentați, din colegii care se evidențiază în cadrul activităților noastre. Și ne mândrim cu ei, precum se mândresc profesorii lor, părinții. Tânărul educat se bucură oriunde și oricând de stimă și apreciere.

Rezultatul colaborării este că biblioteca a creat o imagine bună instituțiilor în mediul profesional infodocumentar prin mediatizarea și menționarea instituțiilor în publicații, comunicări, prezentări mass-media, la reuniuni profesionale.

În concluzie, putem afirma: colaborarea cu colegiile este oportună și benefică. Elevul de la colegiu are nevoie de instruire pentru a ajunge un bun specialist. Dar, pentru a purcede în viață este nevoie și de cultură generală. Or, un om civilizată trebuie să fie multilateral dezvoltat. Un specialist bun, dar lipsit de cultură, nu se poate integra deplin în societate – și acest adevăr este înțeles de tot mai mulți tineri studioși. Îl înțeleg și datorită faptului că frecventează biblioteca.

INCLUZIUNEA SOCIOEDUCAȚIONALĂ A COPIILOR CU DIZABILITĂȚI

Victoria CEBANU,
bibliotecară, Filiala „Ovidius”

Abstract

The “Ovidius” Library is a public space for community, which provides quality, unre-

stricted access to information and promotes national and universal values for the entire society. In this context the idea of providing

a new service for institutions with closed regime (auxiliary schools, boarding schools) and opening its doors to people from disadvantaged areas of these institutions came by itself. Persons of this category are faced by limited opportunities to participate with others in the community life. Therefore, the inclusion is more than a demagogic or declarative speech, it can be implemented through concrete techniques and teaching strategies based on cooperation, and the librarian can boost processes of social interaction.

The "Ovidius" Library by the project Together we know more, with the target group mentally handicapped children from the auxiliary boarding school no. 5 of the capital, has become a bridge for socializing children through the library activities. During the project they were organized a series of activities in order to communicate with others and inform them in some useful things. Among the proposed activities are the literary readings. For children with mental disabilities this kind of activity is the best because it is available and are developmentally appropriate. The suite of held activities and performances were dedicate to the Romanian writers Ion Creangă and Dumitru Matcovschi.

The socialization of children with disabilities requires inclusion of traditional library services, to involve students in various library activities, to develop collaborative relationships with other organizations, to support their needs and problems, to contribute to positive community attitudes towards these children.

Keywords: *social and educational inclusion, children with disabilities, auxiliary schools, boarding school, The "Ovidius" Library, library.*

* * *

De-a lungul timpului s-a observat că atât societatea, cât și instituțiile publice au fost întotdeauna pregătite să îi excludă din viața publică sau să îi discrimineze pe copiii sau persoanele care nu se confor-

mau unei anumite „norme”. Pe parcursul secolului al XX-lea, în multe țări, inclusiv în Republica Moldova a fost implementat un proces de izolare, pentru copiii considerați „handicapați”. Însă cu timpul a fost recunoscut că această separare a fost fără rost și inumană, deoarece limitează înțelegerea reciprocă. Deși în comunitatea noastră nu existau servicii destinate special persoanelor cu handicap, ținem să menționăm că aceste persoane sunt membrii comunității pentru care biblioteca funcționează.

Prestarea serviciilor pentru aceste categorii ale populației relevă dorința bibliotecilor de a proteja și a ajuta acești oameni, făcându-i să trăiască și să se dezvolte în mijlocul colectivității. Dna conf. univ. dr. Lidia Kulikovski menționează: „Biblioteca, fiind instituție cu funcții informaționale și educaționale, trebuie să susțină necesitățile de instruire ale acestor categorii de persoane care se compun din instruirea, însușirea de informații, dezvoltarea însușirilor de personalitate, formarea unor comportamente social-dezirabile. Aici biblioteca se include cu paterne pozitive din cărți, informații lejere profesionale, biblioterapie, forme care contribuie la integrarea persoanei în comunitate.”

Și atunci, pornind de la premisa că Biblioteca „Ovidius” este ea însăși un spațiu public comunitar, care asigură servicii de calitate, acces fără restricții la informație și promovează valori naționale și universale pentru întreagă societate, ne-a adus la ideea de a oferi un nou serviciu pentru instituțiile cu regim închis (școli auxiliare, internate) și a deschide larg ușile spre persoanele dezavantajate din spațiile acestor instituții. Persoanele din categoria dată se confruntă cu limitarea șanselor de a participa la un nivel cu ceilalți în viața comunității, de aceea, incluziunea este mai mult decât un discurs demagogic sau declarativ, ea poate fi pusă în practică

prin tehnici concrete și strategii didactice, bazate pe cooperare, iar bibliotecarul poate impulsiona procese de interacțiuni sociale.

Aceste procese permanente au ca scop de a îmbunătăți activitățile și serviciile instituției publice și să asigure tuturor membrilor comunității accesul la carte, lectură, informare și relații de comunicare. Toți copiii învață din interacțiunea cu alți oameni și din experiența obținută în diferite medii în care ajung să se afle (casă, școală, bibliotecă, grădiniță). În cazul copiilor cu dizabilități acest lucru este adesea trecut cu vederea și, în special, atunci când sunt percepuți ca „diferiți”. Dar e știut faptul că și copiii diferiți de majoritatea lor au drepturi egale cu ceilalți la împlinirea de sine și afirmarea personalității. Pentru aceasta este nevoie de a socializa această categorie de copii.

Procesul socializării este unul continuu, influențat de dezvoltarea permanentă a societății. Bibliotecile au fost întotdeauna printre instituțiile care au realizat activități concrete de socializare a persoanelor cu deficiențe mintale. Se știe că copiii cu handicap mintal se adaptează la societate extrem de dificil, capacitățile lor comunicative sunt reduse, gândirea este insuficient dezvoltată și, ca rezultat, procesul de socializare este destul de complicat.

Prin proiectul *Împreună cunoaștem mai mult*, având ca grup-țintă copiii cu handicap mintal de la Școala-Internat auxiliară nr. 5 din capitală, Biblioteca „Ovidius” a devenit o punte de socializare a copiilor cu biblioteca, prin activitățile organizate. Pe parcursul proiectului au fost organizate un șir de activități pentru a realiza comunicarea cu semenii lor și a-i informa în anumite lucruri utile. Printre acțiunile propuse sunt lecturile literare. Pentru copiii cu handicap mintal acest tip de activitate este cel mai indicat, deoarece oferă accesibilitate și este adecvat nivelului de dezvoltare. Pe

parcursul desfășurării activităților, copiii au luat cunoștință de lucrări ale unor mari clasici ai literaturii române și universale: Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, Ion Luca Caragiale, Hans Christian Andersen, Frații Grimm etc. În cadrul orelor de lectură copiii au admirat versurile marilor poeți naționali: Grigore Vieru, Dumitru Matcovschi, Arcadie Suceveanu, Titus Știrbu etc. La acest capitol s-a observat că mesajul liric este mai greu de înțeles și există lipsa interesului pentru poezie, pentru că este greu să perceapă trăirile sufletești.

Printre activitățile cele mai adorate sunt orele de poveste, copiilor le plac poveștile și aderă afectiv la comportamentele pozitive ale eroilor preferați. Personajele din povești și basme dezvăluie copilului curajul, bunătatea, hărnicia, altruismul, prin opoziție cu trăsăturile umane negative. În cadrul orelor de lectură sunt folosite casetele audio, video pentru a percepe mai profund mesajul operei. Grupul-țintă a avut posibilitatea să audieze și să vizioneze poveștile sfântosului bunic din Humulești – Ion Creangă – și ale marelui povestitor danez, de faimă universală, Hans Christian Andersen: *Fata babei și fata moșneagului*, *Povestea lui Harap Alb*, *Povestea porcului*, *Povestea unui om leneș*, *Ursul păcălit de vulpe*, *Mica sirenă*, *Soldățelul de plumb*, *Rățușca cea urâtă* etc. Prin vizualizarea poveștilor copiii sunt incitați spre interesul de a lectura povestea în cauză.

N-a lipsit din șirul de activități preconizate pentru grupul-țintă din cadrul acestui proiect ora de lectură *Drepturile mele. Ce să fac cu ele?* Copiii au participat activ la un dialog despre drepturile și obligațiile pe care trebuie să le exercite.

Din șirul de activități organizate pentru proiectul *Împreună cunoaștem mai mult* nu au lipsit nici întâlnirile cu scriitorii. Printre copii s-au aflat Nina Slutu-Soroceanu, Claudia Partole, Ianoș Țurcanu, Iulian Filip ș.a. În cadrul acestor contacte

copiii au avut posibilitatea să cunoască mai bine creația scriitorilor îndrăgiți. Întâlnirile cu scriitorii s-au dovedit a fi sărbători de suflet pentru cei mici. Am constatat că manifestă interes pentru aceste întâlniri și cadrele didactice care activează în instituția respectivă. Stabilirea unor relații de comunicare dintre persoanele cu dizabilități și scriitorii încurajează comunicarea dintre persoanele respective cu cele din alte grupuri sociale.

În situația activităților au avut loc și spectacolele literar-artistice *Ion Creangă – voevodarul literaturii românești* și *Dumitru Matcovschi – un simbol al deșteptării*. Prin organizarea spectacolului dedicat marelui povestitor Ion Creangă s-a încercat să educăm respectul față de tradițiile, obiceiurile, portul național și Casa Mare – casa sufletului poporului român. Anul 2014 fiind declarat anul promovării creației lui Dumitru Matcovschi, spectacolul *Dumitru Matcovschi – un simbol al deșteptării* a venit în sprijinul educării spiritului patriotic al elevilor. Buna dispoziție a dominat în inimile copiilor pe întreg parcursul activităților.

Au devenit o tradiție frumoasă prezentările de carte organizate în cadrul acestui proiect. Copiii le-au fost prezentate cărțile din colecția *Păcală și Tândală: Întâmplări cu Păcală și Tândală, Năzdrăvăniile lui Păcală, Pățaniile lui Tândală, Păcală și Tândală frați de cruce* etc. Snoavele hazlii le-au adus zâmbete și stări pozitive emoționale pe fața copiilor. Colecția *Povesti de peste mări și țări (Vulpea și cocorul, Trei galbeni, Lacrimile iepurașului, Lupul, capra și iezii, Norocosul, Baba Hârca, Doi măgăruși, Gogoșa)* i-a atras prin designul atractiv, colorat și limbajul simplist. Colecția *Să cunoaștem lumea împreună* de Silvia Ursache (*Păsări sălbatice de la noi, Păsări din preajma omului, Animale de pradă, Animale sălbatice din lumea întreagă, Animale sălbatice din ținuturile noastre, Animale domestice din întreaga lume, Legume și zarzavaturi,*

Fructe exotice etc.) a constituit o sursă importantă pentru formarea unor reprezentări clare despre lumea ce ne înconjoară, să diferențieze însușirile caracteristice ale acestora, să dezvolte spiritul de observație. În procesul cunoașterii mediului micuții depun efort intelectual susținut, deoarece observarea obiectelor și fenomenelor îi pune în situația de a analiza, de a sintetiza, de a compara, de a generaliza.

Tradițional, în ajun de Hramul Chișinăului, Biblioteca „Ovidius” reflectă atitudinea față de orașul drag, prin activități culturale-artistice organizate cu acest prilej. Am considerat că participarea Școlii-internat auxiliare nr. 5 la aceste manifestări este un lucru binevenit, deoarece o incursiune în istoria localității: origine, dezvoltare, domnitori, stăpâni, ctitori ș.a. este de datoria noastră să o facem și acestei categorii de utilizatori. Copiii li s-a povestit despre simbolurile Chișinăului: drapel, stemă, imn, edificii care reprezintă capitala. Toate activitățile desfășurate au fost însoțite de împrumut interbibliotecar și de expoziții de carte organizate. Prin intermediul serviciilor oferite a fost promovată colecția bibliotecii și familiarizat publicul cu noi apariții editoriale.

O relație deosebit de caldă și productivă de colaborare în cadrul programului s-a stabilit între profesori, educatori și bibliotecari. Ei și-au exprimat o atitudine aparte față de persoanele care sunt responsabile de program. Activitățile organizate de Biblioteca „Ovidius” în Școala-internat auxiliară nr. 5 le-au oferit nenumărate momente unice importante ce au contribuit la familiarizarea cu lumea cărții, la facilitarea integrării sociale.

În final, constatăm că pentru a socializa copiii cu deficiențe este nevoie ca bibliotecarul să includă servicii tradiționale îmbunătățite, să-i implice pe elevi în diferite activități de bibliotecă, să dezvolte relații de colaborare cu alte organisme, pentru

a sprijini nevoile și problemele lor, să contribuie la formarea unei atitudini pozitive a comunității față de acești copii. Prin intermediul bibliotecarului persoanele dezavantajate au acces la colecțiile și serviciile bibliotecii și contribuie direct la îm-

bunătățirea nivelului tehnicii de lectură, la dezvoltarea interesului și gustului pentru lecturi individuale. Acești copii au șansa și posibilitatea de a participa la diverse manifestări culturale și de socializare.

BIBLIOTECA ÎN CARE SE FACE, NU SE TACE

*Bogdan GHIURCO,
președinte al Filialei Iași a Asociației Naționale
a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România*

Abstract

The article is about the impressions after the workshop Explore. Create. Share – Makerspace and libraries – the example of the Köln Municipal Library. The Köln Municipal Library acts as a deeply democratic institution. It is a space of information, integration and inspiration, available to all, transforming the library in an indispensable space for the citizens. In recent years, the library has introduced many innovations, enjoying an increased attention among the public opinion. All the successes were able despite of the difficult financial situation, unfavorable spaces and personnel resources relatively small. On the librarians' opinion, the budgetary problems are not priority when we are talking about future challenges, but it is important to have sustainable concepts.

Keywords: *makerspace, Köln Municipal Library, Goethe Institut, group activities, knowledge sharing, gaming, virtual games, 3D printer, digital literacy of citizens, urban digital space, civic engagement, Maker Manifesto.*

* * *

De câte ori ați auzit în jurul vostru: „Nu avem bani, nu avem spațiu, nu avem des-tui oameni”? Ați auzit-o și ați spus-o chiar voi, sunt convins.

Și totuși, cu riscul de-a vă deprima acum, în prag de sărbători, am să vă vorbesc tocmai despre un proiect de bibliotecă care presupune foarte mulți bani, spațiu din greu și oameni... Oameni, mai puțin. Și aceia pe post de beneficiari, nu de bibliotecari, dar să nu anticipăm prea mult...

La începutul lunii noiembrie, am participat la atelierul organizat de Goethe Institut (în parteneriat cu ANBPR și ABR) intitulat *Explore. Create. Share – Makerspace și biblioteci – Exemplul Bibliotecii Municipale Köln*. Dacă ar fi să rezum totul într-o frază: a fost o întâlnire despre un tip de bibliotecă în care se face, nu se tace.

Dacă e să intru în detalii, sunt multe de povestit, așa că cel mai potrivit ar fi să încep cu ideea de la care s-a pornit. Citez din materialele puse la dispoziție cu generozitate de Bettina Scheurer, de la Biblioteca Municipală din Köln, persoana care a susținut atelierul:

„Oamenii nu vor să fie doar recep-tori, ci să fie ei înșiși activi. Vor să încerce lucruri noi, să dea dovadă de creativitate, să-și realizeze propriile *produse* și să-și împărtășească cunoașterea și ideile. Prin conceptul de makerspace, bibliotecile se conectează la acest fenomen global. În